

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. kods LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

11.04.2016. Nr. 0320160870/A615

Uz VSS-250

Tieslietu ministrijai

*Atzinums par informatīvo ziņojumu
"Par atbildīgās iestādes, kura
nodrošina adresu piešķiršanu telpu
grupām, maiņas nepieciešamību"*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi un **nesaskāņo** informatīvo ziņojumu "Par atbildīgās iestādes, kura nodrošina adresu piešķiršanu telpu grupām, maiņas nepieciešamību" (turpmāk – informatīvais ziņojums) un Ministru kabineta sēdes protokollēmumu, jo ir šādi iebildumi.

1. [Vispārīgais iebildums] Līdz 2001. gada 3. augustam, kad stājās spēkā Saeimas 2001. gada 5. jūlijā pieņemtie grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu", pašvaldības nelēma par telpu grupu/ dzīvokļu numuriem. Šie numuri tika fiksēti ēku tehniskās inventarizācijas lietās – stāvu plānos pie katra dzīvokļa ieejas durvīm kāpņu telpā tika norādīts konkrētā dzīvokļa vai telpu grupas numurs. Lai arī tehniskās inventarizācijas biroji, atjaunojot Latvijas Republiku, sākotnēji atradās pašvaldību pārziņā, tomēr vēlāk gan funkcijas, gan arhīvi tika nodoti Valsts zemes dienestam. Tāpat arī sākotnēji Valsts zemes dienests savās instrukcijās par tehniskās inventarizācijas veikšanu noteica tikai telpu grupas numuru, bet nenoteica kadastra apzīmējumu. Lieki piebilst, ka telpu grupu numurēšana ne attiecībā uz kadastra apzīmējumiem, ne attiecībā uz telpu grupu numuriem netika veikta ar formālu lēmumu starpniecību.

Savukārt ar Saeimas 2001. gada 5. jūlijā pieņemto likumu "Grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu"" tika noteikts, ka "*Nosaukumus viensētām, zemesgabaliem un ēkām apstiprina, numurus ēkām un telpu grupām, nosaukumus ielām pilsētās un ciemos piešķir, kā arī ielas pārdēvē attiecīgās pašvaldības dome (padome). Lēmumu par nosaukumu vai numuru apstiprināšanu, piešķiršanu vai pārdēvēšanu*

attiecīgās pašvaldības dome (padome) divu nedēļu laikā pēc tā parakstīšanas nosūta Valsts zemes dienestam un Centrālajai statistikas pārvaldei.

Apstiprinot nosaukumus viensētām, zemesgabaliem un ēkām, kā arī piešķirot tos ielām, vienā administratīvajā teritorijā viena un tā pati adrese nedrīkst atkārtoties.”.

Vēlāk, pieņemot Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, minētās normas tika pārņemtas – šā likuma 14. panta otrajā daļā: *“Nosaukumus viensētām un apbūvei paredzētajām zemes vienībām apstiprina, bet numurus ēkām un telpu grupām, nosaukumus ielām, laukumiem pilsētās un ciemos piešķir, kā arī ielas un laukumus pārdēvē attiecīgās pašvaldības dome. Numuru vai nosaukumu piešķiršanu ēkām, apbūvei paredzētajām zemes vienībām un telpu grupām pašvaldības dome var nodot kādai no šīs pašvaldības institūcijām.”*

Šobrīd Ministru kabineta 2015. gada 8. decembra noteikumi nr. 698 “Adresācijas noteikumi” nosaka, ka lēmumā par adreses piešķiršanu ir jānorāda telpu grupas kadastra apzīmējums, ja tāds ir. Tāpat minētie noteikumi nosaka jau tehniskos noteikumus, kā jāpiešķir numuri, piemēram, “numurus telpu grupām piešķir, sākot no ēkas kreisās, malējās kāpņu telpas augošā secībā no zemākā stāva uz augstāko stāvu”. Praksē tas nozīmē, ka, lai lemtu par adresācijas elementu – telpu grupas numuru –, lēmuma sagatavotāja rīcībā ir jābūt būves kadastrālās uzmērīšanas lietas (inventarizācijas lietas) sastāvā esošajiem stāvu plāniem, turklāt ir precīzi jāzina, kurām telpu grupām kuri telpu grupu kadastra apzīmējumi piešķirti Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Tātad pirms adreses elementa – telpu grupas numura – piešķiršanas pašvaldībai no personas vai Valsts zemes dienesta ir jāsaņem būves kadastrālās uzmērīšanas lieta. Lai arī pašvaldība drīkst piešķirt adreses elementu – telpu grupas numuru – arī telpu grupām, kurām vēl Valsts zemes dienests nav piešķīris kadastra apzīmējumus, vai pat telpu grupām, kuras vēl nav izveidotas Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā, tomēr šādos gadījumos nav iespējams garantēt, ka Valsts zemes dienests sasaistīs pareizos telpu grupu numurus ar pareizajiem telpu grupu kadastra apzīmējumiem.

Tā kā gan no juridiskā viedokļa, gan praktiskā viedokļa “telpu grupa” kā Nekustamā īpašuma valsts kadastra objekts pirmo reizi rodas (arī gadījumos, kad telpu grupu sadala vai telpu grupas apvieno) Valsts zemes dienestā, kurš piešķir katrai telpu grupai savu kadastra apzīmējumu (ciparu kombināciju), tad LPS uzskata, ka vienlaicīgi ar kadastra apzīmējumu jānosaka/ jāpiešķir arī telpu grupas numurs – adresācijas elements – tām telpu grupām, kas ir adresācijas objekti,

tādējādi novēršot situāciju, ka viens numurs jānosaka ar administratīvo aktu, bet otrs – bez administratīvā akta. LPS ieskatā abu numuru (gan kadastra apzīmējuma, gan telpu grupas numura) noteikšana ir tehnisks process, kurā lēmuma izvēli nav iespējams pamatot. **Šādu izmaiņu ieviešanai sākotnēji ir nepieciešams grozīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums.**

Cita starpā Valsts zemes dienests praksē jau šobrīd pašvaldībām nereti nosūta tabulu, kurā telpu grupu kadastra apzīmējumiem pretī jau ir norādīti telpu grupu numuri (adresācijas elementi), un pašvaldība minēto tabulu tikai apstiprina, kas apliecina faktu, ka abus numurus ir iespējams noteikt/ piešķirt/ ģenerēt vienlaicīgi, tādējādi mazinot birokrātiju, administratīvo slogu, kā arī ietaupot ne tikai pašvaldību, bet arī privātpersonu finanšu līdzekļus. Jāpiebilst, ka šo numuru noteikšana vienlaikus arī pilnībā izslēgs gadījumus, kad Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ir kļūdas – telpu grupas numurs kā adresācijas elements piesaistīts nepareizajam telpu grupas kadastra apzīmējumam.

Tāpēc LPS uzstāj uz to, ka virzāmi grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 14. panta otrajā daļā, svītrojot vārdu salikumu “un telpu grupām”:

14. panta otrā daļa: “Nosaukumus viensētām un apbūvei paredzētajām zemes vienībām apstiprina, bet numurus ēkām ~~un telpu grupām~~, nosaukumus ielām, laukumiem pilsētās un ciemos piešķir, kā arī ielas un laukumus pārdēvē attiecīgās pašvaldības dome. Numuru vai nosaukumu piešķiršanu ēkām, apbūvei paredzētajām zemes vienībām ~~un telpu grupām~~ pašvaldības dome var nodot kādai no šīs pašvaldības institūcijām.”

Ņemot vērā minēto, lūdzam papildināt informatīvo ziņojumu ar problēmas risinājumu, bet Ministru kabineta sēdes protokollēmumu – ar uzdevumu grozīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 14. panta otro daļu, kā arī informatīvā ziņojuma sadaļā “Ievads” atspoguļot minēto LPS priekšlikumu pilnā apmērā.

2. Vēršam uzmanību uz to, ka LPS nav rosinājusi visa adreses piešķiršanas procesa nodošanu Valsts zemes dienestam. LPS visās diskusijās runā par “telpu grupas numuru” kā adreses elementu, kurš jānosaka vienlaikus ar kadastra apzīmējuma piešķiršanu. Proti, tehniskā procesā – automatizēti valsts informācijas sistēmās. Ņemot vērā minēto, lūdzam precizēt informatīvā ziņojuma sadaļas “Ievads” otro un trešo rindkopu, norādot, ka LPS rosina noteikt automatizēti tehniskā procesā vienu no adreses elementiem – telpu grupas numuru.
3. Informējam, ka Tieslietu ministrijai apkopotā veidā tika nodota tā informācija, kas tika saņemta no pašvaldībām. Tāpat informatīvajā ziņojumā ir ietverta nepareiza informācija par pašvaldību skaitu, kas ir atbildējušas uz LPS vēstuli. LPS uzskata, ka pašvaldību viedoklis par

to, vai tās atbalsta vai neatbalsta LPS ierosinājumu, ir viedoklis neatkarīgi no tā, vai tas ir argumentēti pamatots. Ņemot vērā minēto, lūdzam precizēt informatīvā ziņojuma sadaļas “Pašvaldību viedokļi” pirmo un otro rindkopu (2. lpp.), jo, pirmkārt, pašreizējā vārdiskā izteiksme netieši vedina informatīvā ziņojuma lasītājus domāt, ka LPS Tieslietu ministrijai nav sniegusi visu informāciju, kas ir tās rīcībā, otrkārt, ka savu viedokli par LPS ierosinājumu ir sniedzis mazāks skaits pašvaldību, nekā tas ir patiesībā, tādējādi maldinot informatīvā ziņojuma lasītājus.

4. Lūdzam informatīvajā ziņojumā atspoguļot to pašvaldību viedokļus, kas ir sniegušas motivētu viedokli, lai noteiktu, ka adreses elements – “telpu grupas numurs” – tiek noteikts automātiski. Tāpat lūdzam pielikumā pievienot LPS sagatavoto pašvaldību viedokļu apkopojumu. Pretējā gadījumā var uzskatīt, ka tiek manipulēts ar informāciju, sniedzot tikai to, kas pamato un atspoguļo Tieslietu ministrijas pozīciju.
5. Lūdzam precizēt informatīvā ziņojuma piekto rindkopu 3. lpp. un lūdzam pamatot, uz kādas informācijas pamata tiek izdarīti minētajā rindkopā aprakstītie secinājumi. LPS no informatīvajā ziņojumā līdz 3. lpp. ietvertās informācijas šādus secinājumus izdarīt nevar.
6. Lūdzam precizēt un patiesi atspoguļot informatīvā ziņojuma sadaļā “TM viedoklis” otro rindkopu (4. lpp.) vai arī to svītrot. Vēršam uzmanību uz to, ka LPS 16.12.2016. vēstulē nr. 1220153840/A2460 tika iestrādāti visi precizējumi attiecībā uz Tieslietu ministrijas viedokļa izklāstu, kas mums tika darīti zināmi no Tieslietu ministrijas darbinieku puses. Vienīgais, ko LPS neiekļāva, – Tieslietu ministrijas darbinieku nepamatoti birokrātisko prasību, lai pašvaldības sūta 2 atbildes vēstules. Savukārt jūsu darbinieku vēlme precizēt minētajā vēstulē ne tikai LPS viedokļa izklāstu, bet arī LPS ierosinājumu, pamatoti netika ņemta vērā! LPS informēja Tieslietu ministriju, ka arī turpmāk LPS ierosinājumus un viedokli formulēs tikai un vienīgi LPS darbinieki.
7. LPS nepiekrīt TM pirmajam viedoklim, kas atspoguļots informatīvā ziņojuma sadaļas “TM viedoklis” ceturtajā rindkopā par to, ka tiks sadalīts adrešu piešķiršanas process. Vēršam uzmanību uz to, ka LPS priekšlikuma būtība ir tehniskā procesā automatizēti noteikt vienu no adreses elementiem – telpu grupas numuru, tādējādi atsakoties no tehniska procesa pārvēršanas par administratīvo procesu. Tāpat ir neizprotama Tieslietu ministrijas vēlme radīt administratīvo procesu, kur pamatā ir formāls lēmums, jo pašvaldība attiecībā uz adreses elementu – telpu grupas numuru – nevar lemt citādi, kā ir noteikts normatīvajos aktos un kadastrālās uzmērīšanas lietā. Nav izprotama situācija, kāpēc adreses elementa – telpu grupas numura – noteikšanai tiek piemērots administratīvs process, bet gadījumā, kad tiek piešķirts kadastra apzīmējums (kur process pēc būtības ir līdzīgs), administratīvā procesa nav. Ņemot vērā minēto, lūdzam precizēt informatīvā ziņojuma

sadaļas “TM viedoklis” ceturto rindkopu, ņemot vērā arī šā atzinuma 1. un 2. iebildumu.

8. Lūdzam pamatot informatīvā ziņojuma sadaļas “TM viedoklis” piektajā rindkopā pausto viedokli par to, ka jāpalielina VZD nodarbināto skaits. Tāpat lūdzam paskaidrot, kāpēc VZD ar adresācijas jautājumiem strādā 14 darbinieku, ja visas adreses šobrīd ar lēmumu nosaka pašvaldības? TM trešais viedoklis informatīvā ziņojuma sadaļā “TM viedoklis”, sestajā rindkopā ir pretrunā ar Ministru kabineta virzītajām iniciatīvām par to, ka jāsamazina administratīvais slogs, jāveicina elektronisko pakalpojumu izmantošana, kā arī valsts pārvaldes un pašvaldību pakalpojumu elektronizēšana. Papildus Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam noteic, ka, balstoties uz pieredzi, kas iegūta Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2006.–2013. gadam ieviešanas laikā, kā arī analizējot nacionālā līmeņa prioritātes, ir definēts **pamatnostādņu mērķis**: nodrošinot iespēju ikvienam izmantot IKT sniegtās iespējas, veidot uz zināšanām balstītu ekonomiku un uzlabot kopējo dzīves kvalitāti, sniedzot ieguldījumu publiskās pārvaldes efektivitātes, valsts konkurētspējas, ekonomiskās izaugsmes paaugstināšanā un darbavietu radīšanā. Pamatnostādņu vadmotīvs ir ekonomiskā izaugsme un darbavietas. Vēl viens būtisks pamatnostādņu uzmanības fokuss ekonomiskās izaugsmes veicināšanai ir administratīvā sloga mērķtiecīga mazināšana, veicot publiskās pārvaldes pamatdarbības procesu optimizāciju un efektivitātes paaugstināšanu, kā arī publisko pakalpojumu saņemšanas vienkāršošanu, pielietojot IKT iespējas un rīkus. Tādējādi uzņēmējiem mazināsies administratīvais slogs un ar to saistītās izmaksas, kas ļaus vairāk koncentrēt resursus pašai uzņēmējdarbībai. Tāpat vēršam uzmanību uz to, ka pašvaldībās tiek veidoti vienotie klientu apkalpošanas centri, kuros personas var saņemt pakalpojumus. Ņemot vērā minēto, lūdzam papildināt informatīvo ziņojumu ar skaidrojumu par to, kā TM viedoklis korelē ar Ministru kabineta iniciatīvām saistībā ar to, ka jāsamazina administratīvais slogs, jāveicina elektronisko pakalpojumu izmantošana, kā arī valsts pārvaldes un pašvaldību pakalpojumu elektronizēšana. Turklāt jau šobrīd ir visi priekšnoteikumi, lai adreses elements – telpu grupa – tiktu noteikts automatizēti tehniskā procesā, normatīvie akti jau šobrīd nosaka kārtību, kādā jānosaka adreses elements – telpu grupas numurs.
9. Nevar piekrist TM viedoklim par to, ka pašvaldībām zudīs kontrole un nebūs vienas atbildīgās iestādes par visu adresācijas procesu (TM piektais viedoklis informatīvā ziņojuma sadaļā “TM viedoklis”, septītā rindkopa (5. lpp.)). Adreses elementa – telpu grupas numura – piesaistīšana telpu grupas kadastra apzīmējumam neietekmēs pašvaldības kontroli pār lēmuma pieņemšanu par adreses piešķiršanu. LPS neizprot, kāpēc VZD būs nepieciešami papildu budžeta līdzekļi, ja VZD jau ir piešķirti līdzekļi Adrešu reģistra uzturēšanai, arī saistībā ar

adrešu piešķiršanu, bet pašvaldības adrešu piešķiršanu īsteno bez maksas. Būtisks ir fakts, ka ar 2001. gada 5. jūlija grozījumiem likumā “Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu” pašvaldībām tika uzdots ar lēmumiem apstiprināt telpu grupu numurus, turklāt šai jaunajai funkcijai netika piešķirts finansējums. (Likumprojekta anotācijā minēts: *“Likumprojektā paredzētās normas nerada valsts budžeta, kā arī pašvaldību budžeta izdevumu vai ieņēmumu izmaiņas. Nekustamā īpašuma valsts kadastra Adrešu reģistra uzturēšanas izdevumi ir jau iekļauti 2001. gada valsts budžetā Valsts zemes dienesta finansējumam.”*) Ar minētajiem grozījumiem valsts uzlika pašvaldībai jaunu uzdevumu, proti, pieņemt lēmumu arī par adreses elementu – telpu grupu –, savukārt nepieciešamo finansējumu šāda uzdevuma pildīšanai nepiešķir, tādējādi pārkāpjot likuma “Par pašvaldībām”, Valsts pārvaldes iekārtas likuma un Eiropas Vietējo pašvaldību hartas noteikumus par to, ka, nododot pašvaldībām izpildei valsts pārvaldes uzdevumu, pašvaldībām jāpiešķir arī nepieciešamais finansējums. Likums “Par pašvaldībām” nosaka: ja, pieņemot likumus vai Ministru kabineta lēmumus, netiek ievēroti noteikumi, kas attiecas uz pašvaldību pagaidu funkciju un tām uzdodamo vienreizējo uzdevumu finansēšanu, pašvaldības likumā noteiktajā kārtībā var ierosināt attiecīgo likumu vai Ministru kabineta lēmumu atcelt un prasīt atlīdzināt izdevumus, kas radušies pašvaldībām, pildot attiecīgās funkcijas vai uzdevumus. Ņemot vērā minēto, lūdzam papildināt informatīvo ziņojumu ar informāciju par to, ka pašvaldības pilda valsts uzdoto uzdevumu bez finansējuma no valsts, kā arī iekļaut informatīvajā ziņojumā informāciju par to, ka pašvaldībām pienākas kompensācija no valsts par šā uzdevuma pildīšanu, kā arī lūdzam turpmāk paredzēt pašvaldībām finansējumu šā uzdevuma pildīšanai.

10. Lūdzam precizēt informatīvā ziņojuma sadaļas “TM viedoklis” vienpadsmito rindkopu, norādot, kurā Saeimas komisijā un kurā datumā Saeimā tika atbalstīts Tieslietu ministrijas paustais viedoklis un kāds tas bija.

Priekšsēdis

Andris Jaunsleinis

11.04.2016. 16:54

2030

Kristīne Kinča, Padomniece juridiskajos jautājumos
67508526, 26818781, kristine.kinca@lps.lv

Sanita Šķiltere, padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
67326633; 26313528, sanita.skiltere@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.